



ՊԱՅՄԱՆՔ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԿԱՆԻՍԿ
Տարեկան վեցամսեայ
Կ. Պոլսոյ համար 6 մէկիտ 3 մէկ.
Գաւառաց » 7 » 3 1/2 »

20
փարա

ՕՐԱԳԻՐ

20
փարա

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՀԱՅՐԵՆԻԻ ի վերաբերեալ որ եւ
ե նամակ եւ ցրութիւն պետք է ուղ-
ղել առ Տնօրէն-Խմբագիր Կ. Պոլսոյ
Պապը Այլ անտեսի բիւ 20 ձիւ-
լիկեան տպարան

Direction du journal arménien
HAÏRÉNIK - CONSTANTINOPLE
20—Bab-Aly djadéssi—20

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Gérant-Responsable
M. MELEKIAN

ՏԱՄՆԵԼԵՕԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻԻ 2047

ՉՈՐԵՔԱՐԹԻ

2 ՅՈՒԼԻՍ 1886 (Ն Յ) 14 ՅՆՆԻԼԻՍ

Կ. ՊՈԼԻՍ 1 ՅՈՒԼԻՍ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԵԴՐ. ՎԱՐՃԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

(Շ-ր. 1 Էջը)

Այս պատճառաւ չվաշանե-
ցանք շնորհակալութիւն մատու-
ցանել այդ վարժարանի բացման
նախորդ հակառակորդին, Նորա-
տունկեան Յարութիւն Էֆէնտիի,
որ վերջապէս ճանաչելով իւր սը-
լալը, ի բաց կը թողու անձնու-
կան նկատումները և կը դորժակ-
ցի այժմ Ղալաթիոյ կեդր. վար-
ժարանին բացման։ Անտարակոյս
այս շնորհակալութիւնը մեր
բերալի հրկիզելոց հաշուին
և նիզամեան որոց ժառանգու-
թեան գործին։

Շնորհակալութիւն նաեւ Ղա-
լաթիոյ նախորդ թաղ. խորհրդոյն
և անոր դպրոցատէր անդամոց,
որք վարժարանին տեսչութիւնն
ստանձնելով, գործակցութեամբ
Այվաղեան Յովսէփի վարդապետի,
թոյլ չտուին որ խանդարի վար-
ժարանը և ցրտին աշակերտք.
որով չէ իւրացուցին անոր վերա-
ծումն ի պատրիարքարան։ Գոհ
թող լինին որ իրենց ևս հակառա-
կորդը այսօր գլուխ կը կանգնի
այդ վարժարանը բանալու։

Չենք ուզեր այժմ քննադա-
տել կեդր. վարժարանին Ուսմանց
Ժրագիրը, թէ և իրենցմէ ոմանք
ուղեցին գիտնալ մեր կարծիքը։

Մենք կը կարծենք թէ ամե-
նէն լաւագոյն բանն է բանալայդ
վարժարանը։ Իսկ անոր ուղղու-
թեան մասը հետզհետէ կը կա-
տարելագործի։

Այդ վարժարանին պէտքը
փաստաբանութեամբ է ցարդ սա տե-
սութեամբ թէ մայրաքաղաքիս
թաղային վարժարանները չեն կա-
րող երկրորդական ուսմանց կա-
նոնաւոր ընթացք ունենալ, ի-
րենց նիւթական անձկութեան
պատճառաւ։ Ղալաթիոյ վար-
ժարանը իւր գիրքով ևս կեդ-
րոնացեալ, երկրորդական ուս-
մանց կանոնաւոր ընթացք մ ու-
նենալով, կարող է թաղային վար-
ժարանաց ուսումնատենչ և յա-
ջողակ աշակերտաց համար բա-
նալ իւր դռներն և ընդունիլ դա-

նոնք մանաւանդ աղքատ աշա-
կերտները, որք դիւրութիւն չու-
նին ոչ աղգային և օտարազգի
մանուոր վարժարանները, յաճա-
խել և ոչ արբունական լիսէն։
Աղքատ աշակերտք նախապատ-
ւութիւն պիտի ունենային անդ-
քան հարուստ կամ թոշակաւոր
աշակերտք։

Երկրորդական ուսմանց կանո-
նաւոր ընթացքի հետ, Ղալաթիոյ
կեդր. վարժարանը պիտի ունե-
նար մանկավարժական դաստիարակ-
յաջողակ մանկավարժներ պատ-
րաստելու համար ի պէտս թա-
ղային նախակրթարանաց։

Այժմեան ուսմանց ընթացքին
մէջ բարձրագոյն ուսումնը կը
տեսնուին, որք լսարանի ձեռք պի-
տի ընթացքը իւրաքանչիւր
թէ և այդ ուսումնը արքունի բար-
ձրագոյն վարժարանաց մէջ կա-
ւանդուին, սակայն աւելորդ չենք
նկատել, քանի որ խնամակա-
լութիւնը զոնոնք աւանդել
տալ պատշաճ դասեր է։ Այսու
ամենայնիւ պարտք կը համարինք
յիշեցնել թէ լսարանի ձեռք ա-
ւանդելի ուսումնը քննելու մանա-
ւանդ աղգային լեզուի և գրակա-
նութեան, աղգային պատմութեան,
Հայաստանաց եկեղեցւոյ վար-
դապետութեան ընդարձակագոյն
դասեր, կարող և վարժ դասա-
խօսներու միջոցաւ։ Այդ աղգ-
ուսմանց մշակումը մի միտն Աղ-
գին կը պատկանի և աղգը պար-
տական է տեղ մը ցուցնել, ուր
փափաքողը կարենան իրենց ծա-
րաւը յադեցնել։

Իսկ մանկավարժական դասա-
րանը ոչ թէ Գ. կամ Գ. տարիէն
պէտք է սկսի, այլ Ա. տարիէն.
և այդ ճիւղին որչափ կարեւորու-
թիւն տրուի, կարծէ։ Կը յիշե-
ցնենք Տ. Ներսէս պատրիարքի
սա խօսքը. «Ուսմանց մէջ ման-
կտին մարդելու և դաստիարակե-
լու համար՝ քաջալարժ ուսուցիչ-
ներու և ընտիր վարժապետներու
կարօտութիւն ունինք. ինչ օ-
գուտ կրնան ունենալ հազարաւոր
դպրոցներ, երբ ուսուցիչներ և
դաստիարակներ կը պակսին. այս
մեծ պակասը լրացնելու սահմա-
նուած է ահաւասիկ կեդրոնական
վարժարանը։

Այս ճշմարտութեան պար-
տինք հաւատալ թէ առանց յա-
ջողակ վարժապետի վարժարանն

ոչինչ է, և մինչև մէկ աստիճան
վնասակար, զի յոռի կրթու-
թեամբ պատանիներ պիտի պատ-
րաստուին անդ, որք յետոյ վը-
նասակար կը լինին աղգին։

Ժամանակաւ ըսուեցաւ թէ
ժառանգաւոր կուղենք, բայց
ժառանգաւորաց դպրոց չենք ու-
զեր. այսինքն կուսակրօն եկեղե-
ցական կուղենք բայց կուսակրօն
եկեղեցական հասցնող վարժարան
չենք ուզեր. վախճալով որ մեր
եկեղեցականութիւնը կը կազմա-
կերպի, որպէս է հռոմէական ե-
կեղեցականութիւնը, եթէ կայ
վարդապետութիւն մ'ալ անոր
նման, վարժապետ կուղենք,
բայց վարժապետանոց չենք ու-
զեր. թող յայտնի ըսեն, բայց

ոչ որ իւր ժամացոյցը կը յանձնե-
անձի մը, որ ժամագործութեան
արհեստը չի գիտեր. ոչ որ իւր
տան շինութիւնը կը յանձնէ ան-
ձի մը, որ ճարտարապետութեան
արհեստը չի գիտեր. ինչպէս ու-
րեմի կրնայ յանձնել իւր զաւակ-
ները անձի մը, որ վարժապետու-
թեան արհեստը չի գիտեր, որ
ինքը կրթութենէ չունի։

Հոգ չէ մենք չենք դադարի
գրելէ և խօսելէ, մինչև որ ա-
մեն մարդ վերահասու լինի ճշ-
մարտութեան և սնորհեալ։

Ատենօք կը կարծուէր թէ
գիշերօթիկ վարժարանը կեդ-
րոնական վարժարանի պիտոյ-
քը կը լրացնէ։ Անտարակոյս
100-200 աղքատ և ուշիմ տղոց
համար բացուած գիշերօթիկ
վարժարան մը անհուն առաւե-
լութիւններ և օգուտներ ունի-
բայց փորձով տեսնուեցաւ թէ
այս կարգի վարժարան մը պահ-
պանել շատ դժուարին է և գրե-
թէ անկարելի մանաւանդ այժմ
աւելորդ իսկ, քանի որ թոշակ
վճարելու կարող աշակերտաց հա-
մար մի քանի վարժապետներ
հիմնած են գիշերօթիկ վարժա-
րաններ, զորս 9-10 տարիներէ ի-
վեր յաջողապէս կը շարունակեն.
Իսկ աղքատ տղոց համար կայ Ս.
Փրկչի Որբանոցը։ Ուրեմն կեդր-
վարժարանին ցերեկային լինելն
այժմ ընդունուած է ամենէն։

Ատենօք Ղալաթիոյ մէջ կեդր-
վարժարան մը անպատեհութեամբ
լի կը նկատուէր, մոռնալով թէ
Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղե-

ցին իրենց ուխտատեղի, մանկա-
մարդ կանանց և օրիորդաց ըստ-
ուար բաղնիքեան երթելու կը
կը վայելէր։ Այժմ ամեն մարդ-
դպրոցած է թէ Ղալաթիոյ իւր
գիրքով Պոլսոյ թաղերուն մէջ
միակ. յարմարութիւն ունի կեդ-
վարժարան մ'ունենալու իւր մէջ։

Ատենօք Ղալաթիոյ եկեղեց-
ւոյ կալուածոյ և այլ հասոյթներ-
ըն ուրիշ տեղ կամ ուրիշ վարժա-
րանի փոխադրել գիւրիկ կը կար-
ծուէր. այժմ փորձով հաստատու-
ած է թէ անկարելիութիւն մ'է
այդ, մանաւանդ թէ այդ հա-
սոյթք Ղալաթիոյ եկեղեցւոյ շըր-
ջապատին մէջ աղգին մի ամենա-
կարեւոր պատեպը լրացնելու շատ
յարմարութիւն ունի։

Խաղաղարմունք կամ կամակո-
րութիւնը վերջ գտան այժմ. այ-
սօր իրողութիւնն այն է թէ Ղա-
լաթիոյ կեդր. վարժարանը, իւր
հասոյթից շնորհիւ ապահովեալ,
ըստ վկայութեան պատուարժան
խնամակալութեան, մօտ օրէն պի-
տի բացուի։

Ուրեմն պէտք չէ յուսահա-
տիւ ընդհակառակն պէտք է ա-
պահով լինի թէ Ղալաթիոյ կեդր-
վարժարանն, օր մը, իւր բուն կոչ-
մանը պիտի առաջնորդուի, աղ-
գին վարժապետներ պատրաստե-
լու և աղգային կրթութեան և
ուսմանց կեդրոն (օճախ) մը չի-
նելու, իւր մէջ ունենալով նաեւ
երկրորդական ուսմանց ընթացք
մը, որպէս զի այն թաղերն որ
անկարող են (արդէն թաղերն ա-
մենամեծ մասամբ անկարող են)
ի դուր չաչնաւոր երկրորդական
ուսմանց ընթացք տալ իրենց
վարժարանաց փոխանակ ոյժ տա-
լու նախակրթական ուսմանց։

ներ, զորս փորձով պիտի տեսնեն։
Արդարեւ ըստինքն կան մեզ
թէ այդ վարժարանը չպիտի բաց-
ուի։—մենք ահա՛նչ անգամ չենք
կախեր անոնց, զի այդ աստիճան
ասպակա՛նութիւն չենք յուսար
տեսնել մեր ազգին մէջ։ Միւս
կողմէն կը մտածենք թէ Ազգն
ոչ եւս կը ներէ որ այդ տեսակ
խաբէութիւններ (ուրիշ բառ
չենք կրնար գտնել) ի դորժ դըր-
ուին։ Այսուհետեւ դորժն ազգին
կը վերաբերի։

Ըստինքն կան նաեւ թէ պիտի
բացուի, բայց այնպիսի ամուլ և
ապարդիւն ընթացք մը պիտի
տրուի, որ չբացուելուն համա-
պատասխանէ։—մինք չենք հա-
ւատար սակայն, մանաւանդ խը-
նամակալութեան մեծամասնու-
թեան զգացմանց վրայ կրնանք
վստահիլ։

Խնամակալութիւնն ատենա-
պետ և դուրս կարգած է Էսա-
եան Մկրտիչ Էֆէնտին։ Շատ լաւ
ընտրութիւն մ'է այս, որ Ձերազ
Մ. Էֆէնտինի նման դորժակցով
մը կարող է կեդր. վարժարանն
իւր անուան և նպատակին արժա-
նաւոր դերքի մը մէջ դնել։ Յա-
կոբեան և Կիւմիւշկէրտան Էֆէն-
տիք Ազգ. Հիւանդանոցն ստանձ-
նած են. շատ լաւ բան ըրաւ Է-
սաեան Մ. Էֆէնտի ալ որ Ղալա-
թիոյ կեդր. վարժարանն ստանձ-
նեց, և իւր գործը պիտի ընէ
այդ վարժարանը, որ այնքան
յուզմանց և չփոթութեանց ա-
մենքը միացնելու միջոցներէն մին
կրնայ լինիլ։

Մեզ կը մնայ հեռուէն դիտե-
լով սպասել և յուսար փ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ի Ր Ա Յ Վ Ի Ճ Ա Կ Ը

Հաստատուելու վրայ է թէ
Անգլիոյ երեսփոխանական ընտ-
րութեանց մէջ պահպանողականք
մեծամասնութիւն պիտի չահին
և Պ. Կլատթըն պաշտօնէ պիտի
իյնայ։

Մինչև 7 յուլիս, 670 երեսփո-
խարութեանց 463ը կատարեցան։
239 պահպանողականք, 48 միու-
թեանականք, 191 ազատականք և
36 Բարնէլեանք ընտրեցան, որով
ընդդէմ ինքնօրինութեան ծրա-
դրոյն 287 երեսփոխանք և ի նը-
պաստ ծրագրին 176 երեսփոխանք
ընտրուեցան։ Հետեւաբար նախա-
րարութիւնը մինչև 7 յուլիս 111
ձայնից մեծամասնութիւն մ'ու-
նէր իրեն դէմ, մինչդեռ ծրա-
գրին քուէարկութեան օրը 30
ձայնից մեծամասնութիւն միայն
ունէր իւր դէմ։

Անգլիոյ քաղաքական ընտրու-
թիւնը վերջացած են. կը մնան
միայն 107 ընտրութիւնք և այն
գիւղային շրջանակաց մէջ։

Այսուհետեւ կառավարու-
թեան կուսակիցք և Բարնէլեանք
խորհրդարանին մէջ պատկառելի
փոքրամասնութիւն մը պիտի ու-
նենան. և նախարարութիւնը որ

գործի գլուխ պիտի անցնի, եր-
կար ատեն չպիտի կարենայ իշ-
խանութեան դուրս մնալ. Բաց
ասկէ, տեսնենք թէ ծրագրին հա-
կառակորդք ներկայ յաղթութե-
նէն վերջը ընդհանուր համաձայ-
նութեամբ պիտի կարենան միա-
բանիլ, և թէ նոր ընտրութիւնք
հարկ չ'պիտի ըլլան վերստին։

Կերեւի թէ Պաթումի խնդիրը
գիւսնադիտութիւնը երկարօրէն
չպիտի զբաղեցնէ. վասն զի վեր-
ջին տեղեկութեանց նայելով, Մեծ
տէրութիւնք Անգլիոյ հետ չպիտի
միանան Պէրլինի դ. շնագրին բըռ-
նաբարման դէմ բողոքելու հա-
մար։ Ռուսիա շատ յարմար ժա-
մանակ գտաւ Պէրլինի դաշնա-
գրին Յօդ. յօդուածը եղծանե-
լու և այսու Պոլկարիոյ խնդրոյն
վրէժը լուծելու համար. սակայն
Պաթումի խնդիրը յաջս մեծ տէ-
րութեանց այնքան մեծ նշանա-
կութիւն մը չունենալով, կարելի
չէ դայի հակակշռել Պոլկարիոյ
խնդրոյն յորում մեծ պարտու-
թիւն կրեց Ռուսիոյ նման ահա-
գին պետութիւն մը որ ծնած էր
գլուխարիա և զոր կ'ատէ այժմ
իրեն բացարձակ գործիք չլինե-
լուն համար։

Ալէքսանտրիոյ թղթատարով
հասած լուրերը մինչև յուլիս 6
կը հասնին։ Սուտանօ-եգիպտա-
կան սահմանադրութիւնը ապստամբք
յարձակողականի սկսած չէին դեռ-
ուէին և մեծ պատրաստութիւն
կ'տեսնէին վատի-Հալիպայի դիր-
քերուն վրայ յարձակելու համար։
Եռսուֆ Զուհտի փաշա խը-
տիվին կը տեղեկագրէ թէ Պէտե-
վինները որք Տէրվիշները կ'ատեն,
և խարթումէն ի Տօնկօլա բնա-
կիչք լաւագոյն կը համարին հը-
պատակիլ եգիպտական կառավա-
րութեան և խաղաղութիւն կնքել
կը յարէ թէ Ապու Բէլիւի հրա-
մայած տէրվիշներու թիւը 3000ը
չանցնիր, որոց աւարառութիւնք
ատելի ըրած են զիրենք։ Սուտան-
ցւոց մեծագոյն մասին. այսպէս
բարեկամ ցեղերն ալ եգիպտա-
կան զօրութեանց օգնութեան
կսպասեն Տէրվիշներու հրոսակա-
խումբերը և Մէհտի կուսակից-
ները անհետացնելու համար։

Զուհտի փաշա կ'ըսէ նաև թէ
Ապու Բէլիւ 4 թնդանօթ ունի
միայն առանց մթերքի. թէ Բօր-
տօֆան կատարեալ անիշխանու-
թեան մէջ է։ Վերջապէս Զուհ-
տի փաշա իրաց վիճակը վարդա-
գոյն կը տեսնէ եթէ զօրք զրկուի
իրեն։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ա. կարգի Օսմանիէ պատուա-
նշան տրուեցաւ Օսմ. Տրդ. զօրա-
բանակի մարաշխոս և Պաղտատի
արքունի հոգերու յանձնաժողո-
վոյ նախագահ Հիտայէթ փաշայի։
Գ. կարգի Օսմանիէ Տիգլիսի
Օսմ. հիւպատոս նախկ պէյի և
Թէհրանի օսմ. դեսպանատան

Պարսկերէնի քարտուղար Միրզա
Մոհսին խանի։

Գ. կարգի Օսմանիէ Տիգլիսի
օսմ. փոխ-հիւպատոս Ռիֆաթ պէ-
յի և յիշեալ հիւպատոսարանի
թարգման Պ. Հարոյի։

—Սուրիոյ կուսակալութեան
կողմէ Մեծ-Եպարքոսութեան
ուղղեալ հեռագիր մը կը ծա-
նուցանէ թէ Սիւրբէն յուլիս 26
հինգշաբթի օրն մեծ հանդիսիւ
Դամասկոսէն մեկնեց է։

—Մօնիթէօր կ'ըսէ թէ Օսմ.
պատուիրակ Մաճիտ փաշայի և
Ապու Էֆէնտինի ճամբորդութիւ-
նը յետաձգուած է մինչև ցնոր
անօրէնութիւն։

Իսկ Թարիգ իւր այս աւուր թը-
ւով կ'ըսէ թէ Ապու Էֆ. և Մա-
ճիտ փաշա մի քանի օրէն պիտի
մեկնին մայրաքաղաքէս։

Միւս կողմէ կը ծանուցանեն
թէ Պոլկարիոյ վագրֆէներու
կայսերական Բօմիսէր կատպան
Էֆ. այսօր վաղը մայրաքաղաքս
պիտի գայ։

—Մայրաքաղաքիս Աւստրիա.
կան դեսպան Գալիչէ կոմսը ամ-
սոյս վերջերը մայրաքաղաքս պի-
տի վերադառնայ իւր պաշտօնը
չարունակելու համար։

—Այսօր յուլիս 14 Յրանսայի
Ազգ. տօնի տարեգումը լինելով,
մայրաքաղաքիս Յրանսական առ-
ժամայ դեսպան Մօնթօլոն կոմսը
Յրանսական գաղթականութիւնը
Սուլթան Սէլիմ Գ.ի կողմէ նը-
ւերեսց դեղեցիկ չէնքին մէջ պի-
տի ըստնուի։

Կէս օրէն վերջը Շիրքէթի շո-
գենաւներէն մին զոր Մօնթօլոն
կոմսը վարձած է, կամուրջէն ըն-
դունելով գաղթականութիւնը
որոշեալ ապարանքը պիտի տանի,
ուր ատենաքանութիւններ պի-
տի ըլլան Յրանսայի բարօրու-
թեան և Պ. Կրէվի արեւչատու-
թեան համար և փառաւոր սե-
ղան մը պիտի վայելեն, համադամ
կերակուրներով և Յրանսայի ա-
մենաաղնիւ գինիներով ճոխաց-
եալ իրիկունը մի և նոյն շոգե-
նաւը բոլոր հիւրերը թարապիա-
յէն առնելով կամուրջ պիտի փո-
փադէ։

—Բեդրսպուրկէն գրուած կէս
պաշտօնական նամակ մը կը ծա-
նուցանէ թէ Ալեքսանդր իշխանին
դաշնադրութեանց և իւր խոստ-
մանց հակառակ բռնած քաղա-
քականութիւնն դժգոհութիւն
պատճառած է Ռուսիոյ։

—Պէլկրատէն յուլիս 9 թուա-
կանաւ ուղղեալ հեռագիր մը կը
հերքէ այն զրոյցը թէ Օպրէնօվի-
չի գերդաստանի դէմ ցոյց տը-
րուած յուզմանց պատճառաւ
Սերպիա զօրք զրկած է սահմանա-
դրուին. յիշեալ զօրքերը քաղա-
քապահ զօրքեր են որք կըթու-
թեամբ կ'ղրադին։

—Անգլիոյ ընտրութեանց նը-
կատմամբ ցարդ հասած լուրերէ
կը հասկցուի որ Պ. Կլատթընի
կողմնակիցք 219 և հակառակ
կողմն 239 քուէ չահած են. այժմ
կը մնայ 90 քուէ։

—Բուլմանիոյ հասարակաց կըր-
թութեան նախարար Պ. Սթուրձա

որ մտքային խնդրոց նկատմամբ
խորհրդակցելու համար մայրա-
քաղաքս եկած էր, առանց ունէ
կարգադրութեան մը յանգելու
երէկ մեկնեցաւ։

—Արքունի քաղաքային վար-
ժարանին աշակերտներէն ոմանք
որը առեւտրական նախարարու-
թեան արուեստից ճիւղի թարգ-
մանութեան դիւանի մէջ պաշտօն
ստացած են, Վեհ. Սուլթանին
աղերսագիր մը մատուցանելով
խնդրեր են որ հրաման տրուի
առ ուր անկէ ի դորժ դնելու
համար այն յառաջդիմութիւններ
որոց կը կարօտի յիշեալ դիւանն։

—Կըսուի թէ Նլմտական նա-
խարարութեան խորհրդական Վե-
թէնտօրֆ պէյ առողջապահա-
կան պատճառներով իսպառ հը-
րաժարի է և յառաջիկայ շա-
բաթ օր վանալի ճանքով պի-
տի մեկնի Եւրոպա։

—Շրէկ յստուկ կառավարող
ապագայութիւնը և 1850ի չափ ձի
զրկուեցան Անգլիանուպօլիս։

—Թէրեհմանը Հադիգաթ վե-
րստին ուղարկութիւն կը հրաւի-
րէ հրապարակի վրայ շրջաբերող
արուած քառօրէններու երեսէն
ժողովրդեան քաջած նեղութեան
և կեղծ քառօրէններու վրայ որք
այս օրերս խիստ շատցած են։

—Խըտիվը իւր մեծ մօր Բօ-
չիար հանրմին մահը գուժելով
հեռագրաւ իւր հօր, այս վերջի-
նը ցաւակցութիւն յայտնեց է։

—Սուլթանը իսկիւ տարի կառա-
վարիչ Պահրի փաշայի արտօնու-
թիւն տուել է իսկիւ տարէն
Չամլըճա երկաթուղի մը հաստա-
տելու համար զանազան հատ-
ուածներով։

—Պէյքըր փաշա որ իւր անձ-
նական վատառողջութիւնը դար-
մանելու համար Լոնտրա կը գըտ-
նուի, նորէն հիւանդացի է։

Բժիշկները խորհուրդ տուեր
են որ օգոստոսէն առաջ եգիպ-
տոս չվերադառնայ։

—Մօնիթէօր կ'ըսէ թէ Վեհ.
Սուլթանը իսկիւ տարի կառա-
վարիչ Պահրի փաշայի արտօնու-
թիւն տուել է իսկիւ տարէն
Չամլըճա երկաթուղի մը հաստա-
տելու համար զանազան հատ-
ուածներով։

—Զուքուր-Պօսթան Պ. Կրէ-
կովիչ անուն քահանայի մը տան
պառչեալ իւր կինը և 14 տա-
րեկան աղջիկը երկու ուրիշ տի-
կիներու հետ Վիեննա քաղաք
խընթաց օր պառչեալ փեր և
ամենքը մէկէն դետին իշխալով,
ժանրապէս վերադարձուցին։

—Փէհասխանէ դիւղէն մէկ
ժամ հեռաւորութեամբ Այազ
աղա գիւղի բնակիչներէն լաղ Հա-
սան աղա անուն անձ մը իւր մը
չափին հետ արտ Վերթալ, բայց
երեկոյին մշակը մինակ կը վերա-
դառնայ։ Ոստիկանութիւնն հար-
ցաքննելով կ'կասկածի և կը ձեր-
բակալէ յիշեալ մշակն և մի քա-
նի հովիւներ։

—Միքայիլ անունը Հելլենական շոգեհնաւը Յունաստանի Օլիւս թաղուհին Օտէստ տանելով, նախընթաց օր Վոսիփոյ վերադարձաւ և Պէթրի տէրէի առջեւ բաւական կեցաւ: Կէս օրին Հելլենական հիւսկապարտանը ընդունելով ինչ մի քան: Խրիէղիս հրամանատարը և սպայաժողովը մեծ համազգեստով Պ. Գուստուրիօթիի ապարանքը գացին:

Միքայիլ շոգեհնաւն այսօր կը մեկնի Հելլենական Զուրերն երթալու համար:

—Պուլիարիոյ Ալէքսանդր իշխանը՝ Ռուսիոյ իշխանուհիներէն Վիքթորիա իշխանուհին կնութեան խնդրած, սակայն կայսրը և դահաժանանդ իշխանը մերժած էին: Ռուս մանիոյ թագուհին Պէթրի արքունիաց մօտ միջնորդութիւն ըրեր է այս խնդրոյն յաջողութեան համար, քսակայն կայսրը անդգրուելի մնացեր է: Հետեւաբար, Ալէքսանդր իշխանը իւր դիտաւորութենէն հրաժարեր է:

—Վիլէնայի լրագիրք կը գրեն թէ, քաղաքին պաշտօնական ակմբոց մէջ զորոց կը պտըտի որ՝ Աւստրիոյ մայրաքաղաքին մէջ Գեսպանխորհուրդ մը պիտի գումարի, Պէթրի զաւնագիրը վերաքննելու համար:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—o—

Գոհութեամբ իմացանք թէ, Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրն երկու կըտոր կալուած եւս շինել սկսեր է ի Յոպպէ, իւր անձնական ծախիւք, յանուն Ս. Երուսաղէմի:

Տեղեկութիւն կուտան մեզ թէ, Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Գեր. Ստեփան եպիսկոպոս Յովակիմեանի ընդ առաջ երբ եւս յատուկ շոգեհնաւով մի քանի հարիւր աղագայինք ի Հէրէքէ, և Ն. Գերասիմատութիւնն երկաթուղիէն առնելով շոգեհնաւ տարեր

և մեծ հանդիսիւ Նիկոմիդա մտեր են կիրակի օր, ուր ըստ սովորութեան օջարակ բաժնուեր է Նիկոմիդիոյ ամեն աղագէ հասարակութեանց: Գեր. Ստեփան եպիսկ. Էջմիածնէն վերադարձին՝ Նրեւանայ նահապետին մէջ Քէրիմ անուն աւագակաթն մը կողովուեր է, ինչպէս նաեւ երկու ուխտաւորք սպաննուեր են:

Գաղ. Ժողովոյ դեր-ատենապետ Վսեմ Գարրիէլ էֆ. Նորատունկեան Գաղ. Ժողովոյ անդամակցութենէ հրաժարեր է. ոակայն Ս. Պատրիարքը և Ժողովը Ն. Վսեմութեան հրաժարականը չեն ընդուներ:

Բերկրութեամբ իմացանք թէ, Աղագային Ժողովոյ Ատենադպիր Մեծ. Կարապետ էֆէնտի Սըվաճեանի ընդ Ալիուսիայի օրիորդ Սօֆի Մաքսուտեանի նշանախօսութիւնը կատարուեր է ուրբաթ օր ի Մեծ կղզի:

Մեր Զերմագին խնդակցութիւնը կը յայտնուի Սըվաճեան էֆէնտիի:

Աղագային գրագէտ Պէրպէրեան Մեծ. Ռէթէոս էֆէնտիի Հոմ վարժարանի մրցանակաբաշխութեան հանդիսին առթիւ խօսած ընտիր ատենաբանութիւնը վաղը պիտի հրատարակենք:

Վարդ և Շուշան անուն քերթուածներու հաւաքածոյ մը հրատարակուած է պատկերազարդ, հեղինակութեամբ Տիգրան էֆ. Շալեանի, որ վարժարանաց մրցանակաբաշխի առթիւ նուէր տրուելու խիստ յարմար է:

Կեդրոնատեղին է Զ. Թորոսեան էֆէնտիի գրատունը ի գին 6 դահեկանի:

... Տէր Խաթաբի,

Հաճեցէք հրատարակել երկուողս ձեր պատուական լրագրոյն մէջ:

Մեծ. Յակոբ էֆէնտի Գուրգէն շատ գեղեցիկ ու հաճոյալից օր մը անցնելու առիթը ներկայացուց իրեն համակրող խումբ մը պատուարժան աղագայնոց, իւր վարժարանին տան, ամեակը կատարելով Եջմիածնալէի Զըրմաք գեղաւանի պարտիզին մէջ:

Երանի՛ թէ տարին մի քանի անգամ այսպիսի անշահախնդիր և վստահ նպատակ ունեցող հանգստեան տեաներու բարեբաղդութիւնն ունեցած ըլլայինք, որուն օգուտը խիստ մեծ է: Մենք և մեր աղիւլ բարեկամները շատ գոհ եղանք հանգիսին բարեկարգութենէն, որ մեծ պատիւ մ'է թէ՛ Գուրգէն էֆէնտիի և Յէ՛ Կարգադիր Մասնախմբի անդամոց, և առ այս մեր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնենք հրապարակաւ յիշեալ կրթարանին համակրելի Հիմնադրին նոյնպէս Կարգադիր Մասնախմբի պատուարժան անդամոց:

Հ. Մ. Կիւսի՛ճեմալ Գումգափու, 1 յուլիս 86

ՀԵՌԱԳԻՐ

Լոնտրա 13 յուլիս

Յարգ կատարուած Երեսի. ընտրութեանց արդիւնքն է.

Պահպանողականք	291
Միութենականք	65
Նախարարականք	155
Բարեկենսականք	74

Հետեւաբար, Պ. Կատարելի պարտութիւնը աներկբայելի է:

Փարիզ 13 յուլիս

Նախագահական հրամանագիր մը Օմալի դ-քսին արտաքսուած կը հրամայէ:

Լոնտրա 43 յուլիս

Սալըզպրիի նախարարութեան

մը անուանումը հաւանական է:

Փարիզ 13 յուլիս

Օմալի դ-քսին և Շարթրի դ-քսին արտաքսուած կը ստոյգ կը նկատուի:

ՇԱՀԱԻՐ ԱԶԳ

—o—

Վիճակ ԱԶԱՆՈՒԹԻՆ

ԲՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՅ

Սոյն վիճակահանութեան 99րդը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ (Ն. Տ.) Օգոստ. 1ին— այսինքն յուլիս 20ին:

Այս անգամ առաջին պարգեւն է 600,000 և երկրորդը 60,000 ֆրանք:

Բաց ի ստանցմէ 48 հատ ուրիշ թիւեր մեծ պարգեւներ, և 450 թիւեր ալ 400ական ֆրանք պիտի շահին:

Ամեն ոք կրնայ գումարները շահիլ մի միայն եօթն ու կէս դահեկան վճարելով, բաւ է որ բաղդն օգնէ:

Բաղդատուներն արդէն պատրաստ են, ուստի յարգոյ գնորդ կը հրաւիրուին մասնակցիլ սոյն վիճակահանութեան:

Շահելի գումարին ամբողջն ըստանալու իրաւունք ունեցող բաղդատումի գինն է 7 1/2, կէսինքն 5, և մէկ չորրորդինքն 5 դահեկան: Կան նաեւ 25 հատը միատեղ միայն մէկ չորրորդը ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդատումներ, որոց գինն է 57 1/2 դահեկան, և զորս ունեցողը 25 հատ ուրոյն թիւերու տէր կը համարուի:

Գաւառներէն հնչուն դրամի տեղ թղթադրոյմ (փուլ) ալ կ'ընդունուի. Պէտք է դիմել ուղղակի Ղալաթիա կամուրջի գլուխ թիւ 33 առ:

ՄԱՐԳԱՐ Յ. ԳՈՒԼԱԳՍԵԶԵԱՆ.

Ինչ որ կրնար գուշակուիլ, պատահեցաւ: Բաղդադիս Սոսթէնի պարաքերը վճարելէն յետոյ, կատարելագէս աղքատացաւ:

Մօռլօ անտարբեր մնաց, երբ իմացաւ թէ այդ յանցաւոր մայրը երբեք սիրած չէր իւր աղջիկը, զոր միշտ իրմէ հեռու պահած էր, և իւր ժառանգութեան բաժինը՝ այսինքն իւր օժիտը եղբորը տուած էր՝ պարտքերը կարենալ հատուցանելու համար:

Այս ամենը գիտնալ հարկ էր: Բայց ասով չէր գոհանար ոստիկանութեան պաշտօնակալը: Ոչինչ կը գտնէր, Ասիէնի ոճրէն մի քիչ յետոյ. յայնժամ գոչեց:

—Այս անգամ ձեռացաւ մէջ եմ:

Իւր այս հակասութեանց մէջ միշտ կը բարկանար: Ըսաւ ինքնին.

—Եթէ տաան և հինգ օր եւս տեղեկութիւններ քաղէի, ասիէ աւելի բան մը չպիտի իմանայի. այսուհետեւ միայն Պ. տը Բէրնիի վրայ ի մօտոյ հրակել պէտք է:

Երեկոյին տուն վերադարձած ժամանակ, ըսաւ իւր կնոջ.

—Այսօր Բէրնիի վրայ գոհացուցիչ տեղեկութիւններ քաղեցի. կատարեալ գաղափար մ'ունիմ այդ անձին վրայ: Աւասիկ քաղած տեղեկութեանցս համառօտութիւնը:

Տիկին տը Բէրնի, երկար ժամանակ խիստ վարուած է իւր աղջկան հետ, զոր այժմ չսիրէր և զոր երբեք սիրած չէ: Ընդհակառակն, կը պաշտէ իւր

Յայնժամ Պ. տը Բէրնիի զայրացաւ և որոշ կերպիւ սա խօսքերը լսելի:

—Պարտաւոր ես ինձ ծառայել և հնազանդիլ. ըրածդ կը մոռնամ, թշուառական: Գիտես թէ իմ մէկ խօսքովս վաղը կրնաս ձերբակալուիլ և բանտ դրուիլ: Նամակներդ քովս են, պահած եմ զանոնք: Ինձ կը պատկանի, դու իմ գերին ես:

—Այդ ամենը լսեցի՞ք, գոչեց Մօռլօ:

—Կատարելագէս:

—Ինչ մտածեցիք:

—Մտածեցի թէ, դժբաղդ աղջիկը սպաննած էր իւր զաւակը, և արդէն Պարտաւոր օճիւրը գործելու մտադրութիւն ունէր, երբ կը մերժէր իւր յիւրիւնը և յղութիւնը ծածկելու համար միջոցներու կը գիմէր:

—Ստուգիւ, ըսաւ Մօռլօ: Երբ այդ ամենը իմացաք, ինչ ըրիք:

—Ոչինչ:

—Ինչպէ՞ս: Թաղին ոստիկանութեան չիմացուցիք. ոճիւրը երեւան չհանցելք:

—Այդպէս ընելու մտադիր էի, ձեզմէ ոչինչ կը ծածկեմ, բայց վերջը մտածեցի թէ ինձի հետ կապակցութիւն չունէր այդ գործը: Այդպիսի դրոժոց մէջ խառնուիլը միշտ վտանգաւոր է, և ճշմարտը խոստովանելով, չհամարձակեցայ:

—Կը հասկնամ, պատասխանեց ոստիկանութեան պաշտօնակալը. բայց շնորհիւ ձեզի նման անձանց երկչորութեան և տարակուսանքի, բազմաթիւ չա-

ՕԳՏԱԿԱՐ ԱՁԴ

ԹԵՓԵՐԸ
ՋՆՋԵԼՈՒ



ՄԻՈՒ
ԴԵՂ

Մորթային հիւանդութեանց մէջ ամենէն անկարեւոր համարուածն է թեփախտն, սակայն ամենէն աղետաբերն է: Ի բաց առեալ սլատճաւած քերուրուքն՝ որ միշտ անհանգիստ կ'ընեն հմարդ, և զաղբալի աղտեղութիւնն՝ որ նոր ու վայելուն ըզգեստներուն վրայ կը թափանցեն հակառակ մաքրասէր տիկնանց և աբանց խնամոց, հիննալով մարդուս գլխէն բոլոր մարմնոյն մակերեսոյթը կը ծածկէ, որով ծակոտկեաց արտաշնչումը խափանելով՝ ուրիշ ծանրագոյն հիւանդութեանց կ'առաջնորդէ:

Սոյն դեղը մինչեւ հիմա երեւան երաններէն ամենազորաւորն ու անվերապէսն է: Մէկ շիւ միայն դործածելով, մէկ շաբաթուան մէջ գլխին թեփերը անհետացնելու կը բաւէ:

Ճշմարիտ լիւերը Ն. Բ. Ն. տառերով զմուտածներն են:

Գործածութեան հրահանգը կը տրուի լիւերուն հետ:

Կեդրոնատեղին է Պահճէ-գարու Օ. Է. Փ. Քէրէստէճեանի Համալսարանի դեղարանը՝ թիւ 8:



ԿՈՇԿԱԿԱՐ

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Մահմուտ փաշա թ. 211

Իւր արուեստանոցին մէջ Փրանսական ընտիր կաշիներէ ֆարիդի նորաձեւութեանց համեմատ գեղեցիկ և դիմացկուն կոշիկներ կը պատրաստուին մեծ խնամով և աժան գնով:

Փարսքողը խիստ գոհ կը լինին սոյն փորձ արհեստաւորին դիմելով:

ՀՆՁԱԿ

Հրատարակուեցաւ

Հատոր Ա. Տետր ԺԱ.

(Պատկերազարդ.)

Բ. ՊՕԶԱՃԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ
Զագագճըլար, Մեծ Նոր խանի դըրան ճիւղ դիմացը:

Սոյն նորահաստատ գրատան մէջ կը վաճառուին ամեն տեսակ հայերէն, թուրքերէն և ֆրանսերէն դասական գրեանք, ինչպէս նաեւ թղթեղէն և այլ տեսակ գպրոցական պիտոյք: Գիները չափաւոր: Գաւառական յանձնարարութիւնը կ'ընդունուին և ընդ փոյթ կը կատարուին գոհացուցիչ պայմաններով:

Զմիւռնիոյ Տէտէեան և զրարցողարանէն հրատարակուած բոլոր գրքերէն կը գտնուին սոյն գրատան մէջ:

ՄԱՆՈՒԷԼ Կ. ՄԻՐԱՌՈՐԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ

ՈՒՂԵՆՈՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԱՅԱՐԵԱԿ

ԳՍԱՌԱՍ

Արեւելեան Տաճկաստանի

ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Սարէն և Զորէն, Հնէն և Նորէն

ՊԵՏԱՆԻ ԳԻՏԵՈՅ

Մասն Ա. Բ. Գ. (աւարդ)

Հայրենակ գաւառաց ընդհ. նկարագրութիւնն, տեղագրութիւնն, աշխարհագրութիւնն, չէն և ամայի վանորէից նկարագիրն, աւանդութիւնը և այլ նիւթեր պարունակող Ա. զգ. գործ մի է, ամենակարեւոր և հետաքրքրական, գրուած շրջահայեաց և շատ նուրբ տեսութեամբ արժանի ամեն Հայու յաճախակի վերածնութեան:

Կը գտնուի բոլոր գրալուծառաց քով: Գինն՝ Ա. և Գ. ֆմասերն 8 ական. իսկ Բ. մասը 10 դրանի: Վարժարանաց համար գոհացուցիչ զեղչ կը լինի և յանձնարարութիւնը ճշդիւ կը կատարուին:

Հեղինակի հասցէն՝ Ի Պոլիս մեծ մաքսատան կարգ թիւ 46, Զարեհ էֆ. Թորոսեանի գրատունը:

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր Դասագիրք (մտաւոր և գրաւոր), Ա. և Բ. տարիներու համար: Գ. տարագրութիւն բարեփոխեալ և յաւելեալ Աշխատասիրեաց Յ. Գ. Փալագաշեան: 5 ՂՐԶ.

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր Դասագիրք Գ. տարւոյ համար: Աշխատասիրեաց Յ. Փալագաշեան 5 զր. . . Գ.

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր Դասագիրք Նախապատրաստական կարգաց համար: (Վերջիւնեալ երկու դասագրքերը միասին կ'ազմուած): 5 ՂՐԶ.

Կեդրոնատեղին է Մեծան, Մարգարեան գրատուն, թիւ 57: Բազմաթիւ օրինակ գնողաց համար մասնաւոր զեղչ կը լինի:

Թուագրութիւնը՝ թէ՛ իբրեւ միջոց մտաւոր կարողութեանց զարգացման և թէ՛ իբրեւ գործնական կենաց համար անհրաժեշտ ուսումնական ընդունելի միջ իրաւամբ իւր վրայ հրաւիրած է գիտնոց և մանկավարժից ամենալուրջ ուշադրութիւնն, և իրթական Նախարարութեանց կողմանէ յանձնարարուած է վարժարանաց՝ մայրենի լեզուի և կրօնի դասուց հետ զուգընթացաբար աւանդուելու համար, սխեալ ուսուցման շրջանի առաջին տարիէն իսկ, և այն՝ ոչ մեքենաբար, այլ ապացուցական եղանակաւ և մանկավարժական նորոգ ընդունուած բանաւոր գրութեամբ: Դժբաղդարար մեր Ազգային վարժարանաց մէջ, ոչ միայն Նախապատրաստական դասուց աշակերտը խալաւ անխնամ թողուած են այս կարեւոր ուսման մէջ, այլ և եթէ սովորութիւն եղած է աւանդել զայն բարձր կարգերու աշակերտաց, այն եւս կը լինի ցարդ բողբոլին՝ մեքենաբար և հինաւորաց դատապարտելի ոճով մը, որ աւելի եղծելու կը ծառայէ մանկան միտքը քան իրթելու և զարգացնելու: Վերջիւնեալ թուագրութեան Նոր Դասագրքերը՝ առաջին անգամ լինելով՝ Ազգին մէջ կուգան լրացնել այս թերին, և այս տեսակետով կոչուած են մեծ ծառայութիւն մատուցանել հայ վարժարանաց: Կը հրաւիրուին վարժարանաց Ուսուցիչը, Տեսուչը և Հոգաբարձութիւնը ուշադրութիւն դարձնելու սոյն կարեւոր դասագրքերու վրայ:

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՆՊԱՐԵՂԻՆՍՅ

Կ. Պոլիս Թանգի Էօֆիս փողոց թիւ 56
Ճիշդ դիմ առ. դիմ աղբիւրին
(Հաստատեալ 1 օգոստոս 1885)

Շատեր ազնիւ մերաջնէից՝ մի քանի ձախող ձեռնարկունեւորու անյաջողութեան վրայ, իրենց հաստատ կարծիք շինած էին թէ, Հայը այս տեսակ գործ չկրնար յառաջ տանիլ, այլ միայն օտարն է ընդունակ:

Այս թիւ կարծիք չնշեւու համար, վաճառատանս հաստատմանէն ցայս օր անցած ժամանակամիջոցը բաւական ապահով երաշխիք մը լինելով, յուսալից եմ թէ սիրելի աղգայնաց կողմանէ քան զառաջինն տուաւել համակիր ընդունելութիւն վայելելու բախտաւորութիւն պիտի ունենամ:

Վաճառատանս մէջ կը ծախուի նպարեղէնի վերաբերեալ ամեն տեսակ ընտիր ապրանք՝ փոքր թէ մեծ քանակութեամբ, « օրէն քնի » և թէ երաշխաւորեալ վճարմունք կ'ընթիւն են:

Մէլք. Տեօփէ-էնց

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԱՅՅԵՏՈՄՍԻ

Լաւագոյն քաւթօնի վրայ ամէն լեզուաւ կը պատրաստուի ի գին 100 հատը 10 դր. պէտք ունեցողները պէտք է դիմեն յԱրամեան տպարան, Յակոբեան խան 13 Կ. Պոլիս:

ՏԵՐԵՆ-ԻՄԲԱԳԻՐ
Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

ըագործներ կը խուսափին արդարութեան ձեռքէն, և երկար ազատ կը մնան այն պատճէն՝ որուն արժանի են, և այսպէս նորանոր ոճերներ գործելու համար ձախողութիւն կ'ունենան: Գիտէ՞ք թէ ինչ եղաւ այդ թիւլիթ անուանեալ օրիորդը:

— Ոչ, այլ եւս անոր վրայ խօսուիլը լսած չեմ: Թերեւս տիկին Նէվի ծառայութեան մէջ մնացած է:

Հակառակ այն խուզարկութեանց, զոր Մօռլօ ըրաւ նոյն թաղին մէջ, անկարելի եղաւ իրեն գտնել հետքն այն կնոջ՝ որ ինքզինքը Բօնթիէօ փողոցին մէջ տիկին Նէվ կոչել տուած էր: Թիւլիթի խնդրոյն նկատմամբ եւս այնքան կարեւոր տեղեկութիւններ չկրցաւ քաղել:

ԺԳ.

ՄՕՌԼՕ ԱՆՀԱՆԳԻՍՏ

Ոստիկանութեան պաշտօնակալը բազմաթիւ տեղեկութիւններ քաղելով հանդերձ, չէր կրցած իւր բաղձացեալ նպատակին հասնիլ:

Ինչ որ Մօռլօ կը բաղձար, կ'սպասէր և կը յուսար, այն էր՝ գտնել տիկին տը Բէնթիի և իւր որդւոյն գոյութեան մէջ, Կալլիթիէ Լիէնարի զաւակին առեւադումէն և Գուլանթի քաղաքապետութեան յայտարարութենէն դուրս մի ապացոյց, որով կա-

րենար կամ մին և կամ երկուքն ի միասին ձերբակալել:

Այս գիւտն իրեն համար գերագոյն հրճուանք մ'էր, որովհետեւ այն ատեն միայն պիտի կրնար դուրս ելնել այն տարօրինակ կացութենէն, որոյ մէջ այժմ կը գտնուէր: Կ'զգար թէ յայնժամ իւր խիղճը պիտի հանդարտէր, եթէ կարենար յանցաւորներն արդարութեան յանձնել՝ առանց դպչելու ուղղակի կերպիւ Գուլանթի մարդիղուհւոյն:

Շարունակեց իւր խուզարկութիւններն, յանդիմարար ուսումնասիրելով մօրը և զաւակին անցեալը:

Իմացաւ թէ՛ տասն տարուան միջոցին մէջ Մօռլէն ողբալի կեանք մ'ունեցած էր, Հազիւ գիշերօթիկ վարժարանէն ելած էր, և ահա ամեն ուրեք փնտռելով զուարճութիւններ, ամեն տեսակ ծայրայեղութեանց, ամեն տեսակ ամօթալի անկարողութեանց մատնած էր ինքզինքը: Իւր մայրը, փոխանակ պատժելու և յանդիմանելու իւր զաւակին այս վարմունքը, կը ծափահարէր: Ոչ միայն ինքզինքը անոր տուել տկար և անտարբեր ցուցած էր, այլ և կերպիւ իւրիք քաջալերած էր նորա մոլութիւնները և զրգաւած նորա կրքերը: Յիմարական սէր մ'ունենալով զաւակին վրայ, միշտ բարեք կարծած էր՝ ինչ որ չարիք էր ի նմա, և երբէք զգացած չէր իւր վերայ ծանրացած պատասխանատուութիւնը, միանգամայն մօր մը պարտաւորութիւններն ի գործ դնել զլանսլով: